

11 april 2012

Sturing en regie decentralisaties

Ciska Scheidel, programmamanager
decentralisatie jeugdzorg

Waar gaat het over? (1)

2013 **Passend onderwijs**

Scholen krijgen een zorgplicht om een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

2013 **Wet werken naar Vermogen**

Gemeente verantwoordelijk voor één regeling onderkant arbeidsmarkt; uitkeringsgerechtigden worden maximaal gestimuleerd om naar hun (verdien)capaciteit aan de slag te gaan.

Waar gaat het over? (2)

2013 **Decentralisatie begeleiding AWBZ**

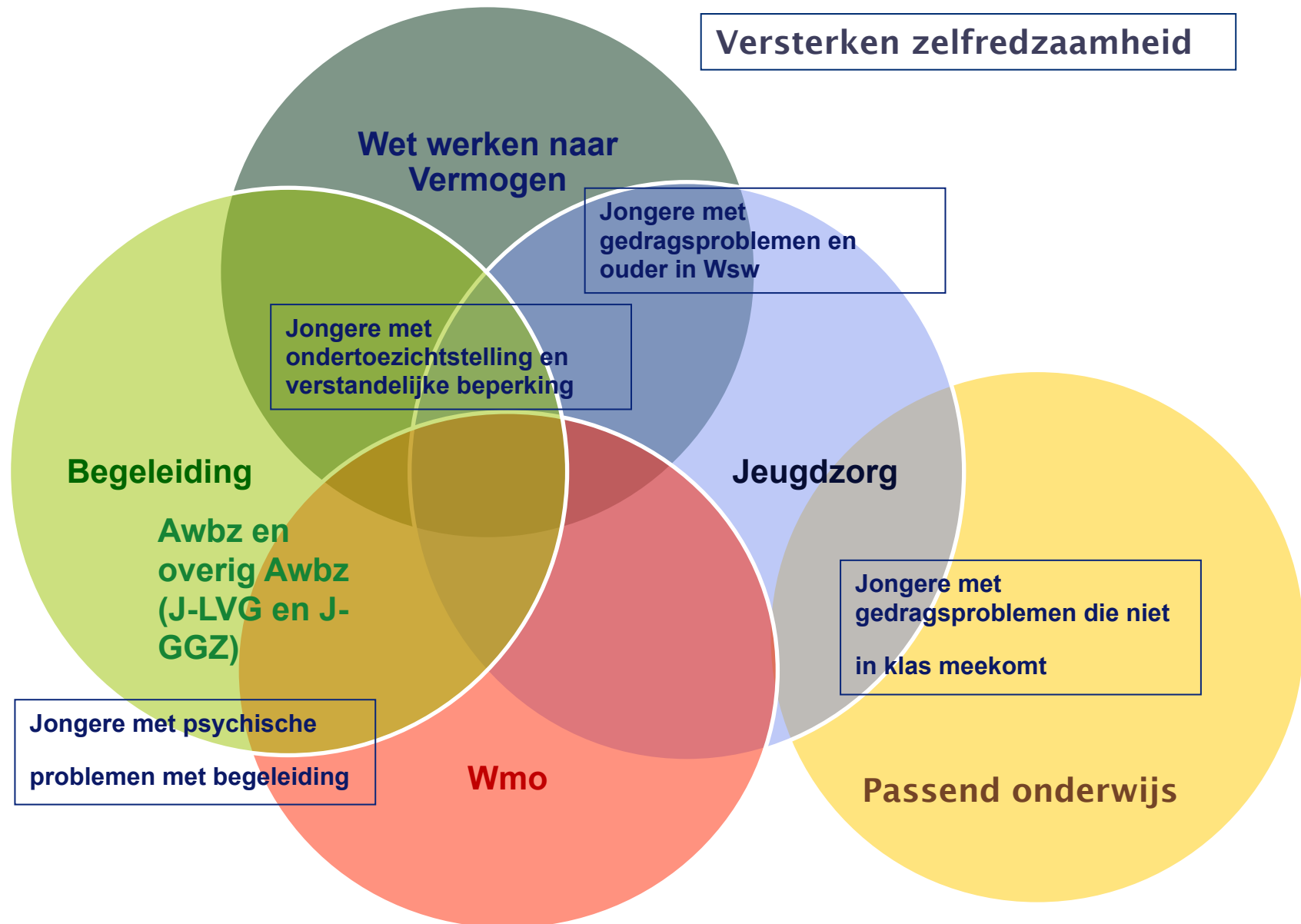
Gemeente verantwoordelijk voor begeleiding Rotterdammers met matige tot ernstige beperkingen (psychiatrie, verstandelijke en lichamelijke handicaps, psychogeriatric)

2015 **Decentralisatie jeugdzorg**

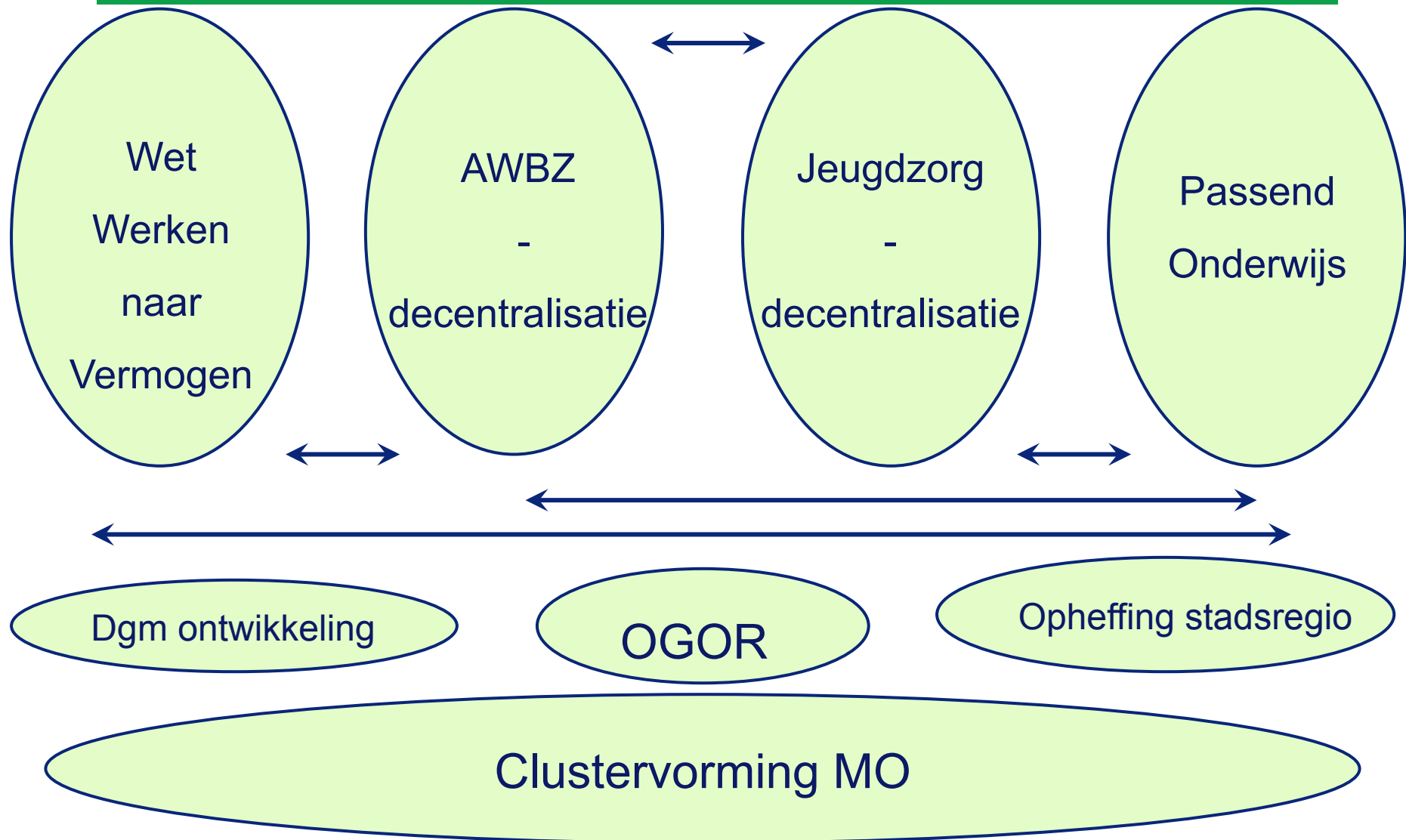
Gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdzorg.

Combinatie decentralisaties biedt kansen

Raakvlakken decentralisaties en ontwikkelingen

Decentralisaties vooral gevolgen voor:

- Jongvolwassenen met een handicap en/of problemen thuis, op school of op straat
- Kinderen en ouders die jeugdzorg nodig hebben, vooral waar sprake is van laag IQ
- Volwassenen met beperkingen en afstand tot de arbeidsmarkt
- Mensen in de maatschappelijke opvang, die zorg nodig hebben (overlap met groep 'ouders en kinderen met laag IQ')
- Mensen met laag inkomen hebben meer last van bezuinigingen dan midden- en hogere inkomens (vanwege eigen bijdrage i.c.m. noodzakelijke zorgconsumptie)

Context en kansen

- Sterk stijgende zorgconsumptie / kosten en economische crisis
- Gemeenten staan voor grootse vernieuwing op terrein maatschappelijke ontwikkeling: kans, maar ook risico (te omvangrijk).
- Urgentie (beter maatschappelijk resultaat)
- Transitie én transformatie.
- Kans: kleine overheid, professionele uitvoeringsorganisatie

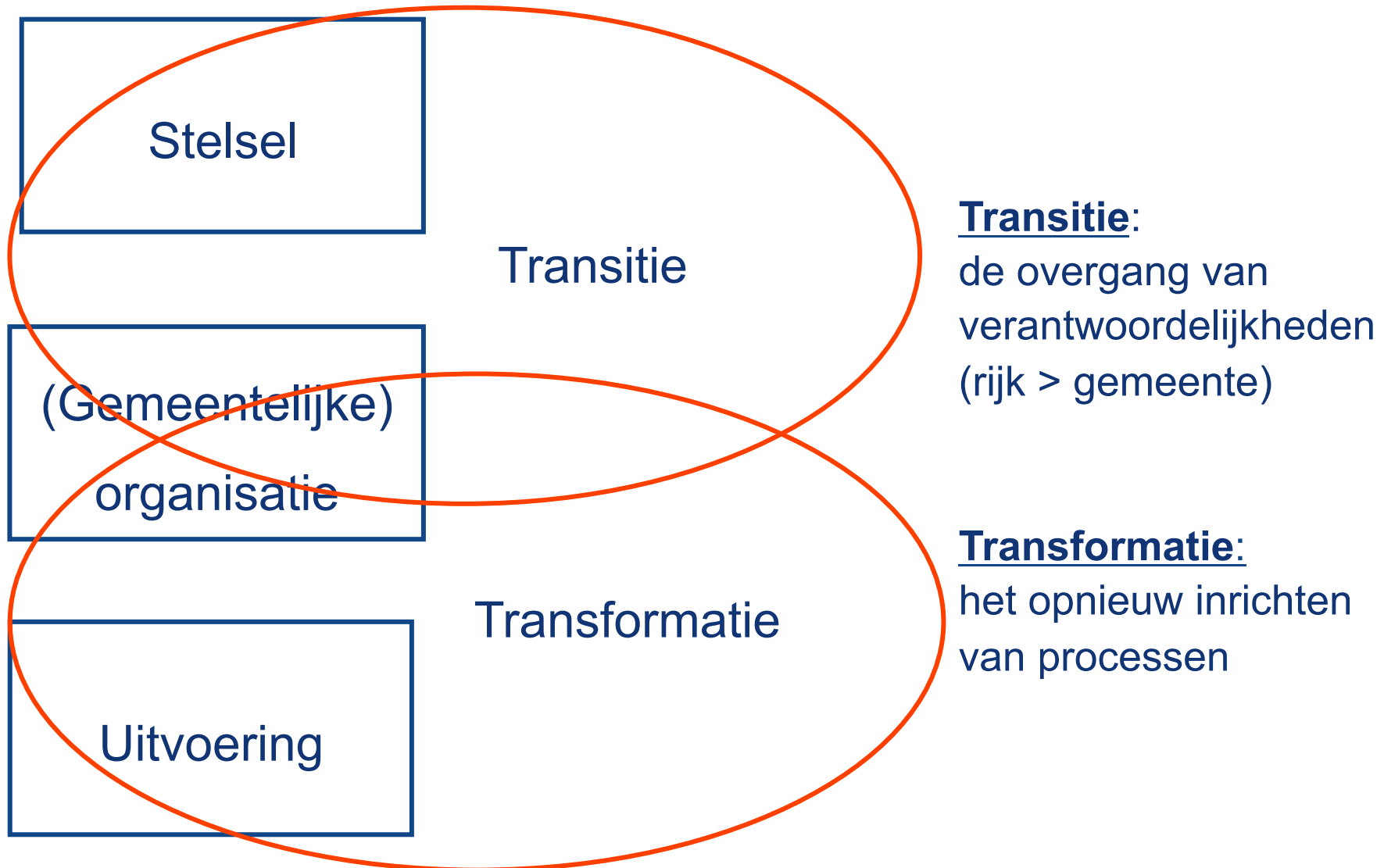

Tegelijkertijd financiële risico's

- Kortingen op budgetten AWBZ/Jeugdzorg
- Eigen bijdrage (jeugdzorg, AWBZ, zorgverzekering, GGZ)
- Persoonlijk gebonden budget
- Verdeelmodel alle decentralisaties + nieuwe verdeling Gemeentefonds
- Transitie- en frictiekosten
- Afbouw / wegvallen gelden (participatiebudget / Van Montfrans)
- Gevolgen lopend 'Catshuis-overleg' en Rotterdamse bezuinigingen

Hoe gaan we te werk: de opgaven

Transitie:

de overgang van verantwoordelijkheden (rijk > gemeente)

Transformatie:

het opnieuw inrichten van processen

Transitie: structuurwijziging

- Nieuwe bestuurlijke verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financieringsrelaties.
- Veranderen van het 'huidige stelsel': de regels, wetten, financiële verhoudingen, die het mogelijk moeten maken om tot de nieuwe situatie te kunnen komen

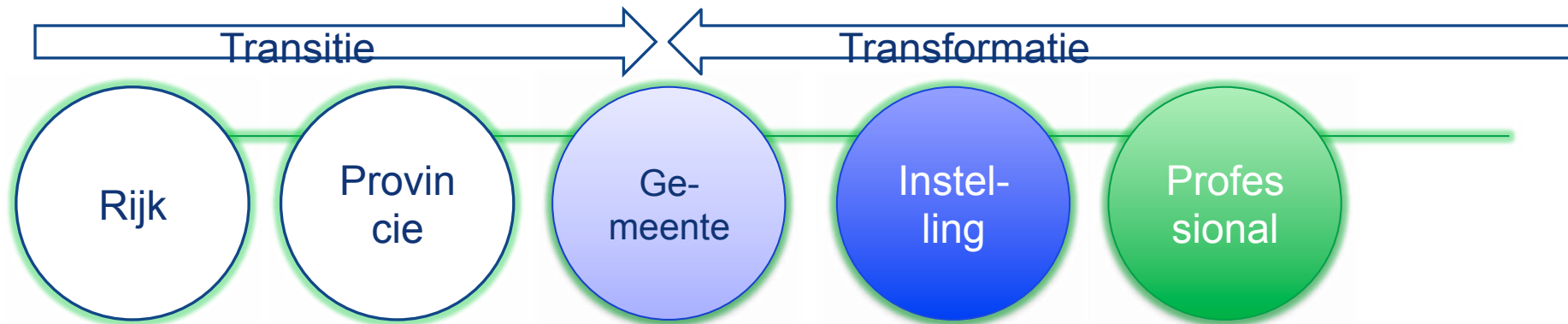

Transformatie: Inhoudelijke wijziging of vernieuwing

- Nieuwe principes: zelfredzaamheid, actief burgerschap, participatie, sociale stijging
- Andere filosofie: een nieuwe verhouding tussen overheid en samenleving; eigen kracht van burgers, krachtigere samenleving, de civil society
- Andere verantwoordelijkheidsverdeling tussen stakeholders: burgers, professionals, instituties, fondsen, bedrijven, en overheden
- Ander gedrag: andere en nieuwe onderlinge omgangsvormen en andere manieren van agenderen, inrichten, organiseren en handelen.

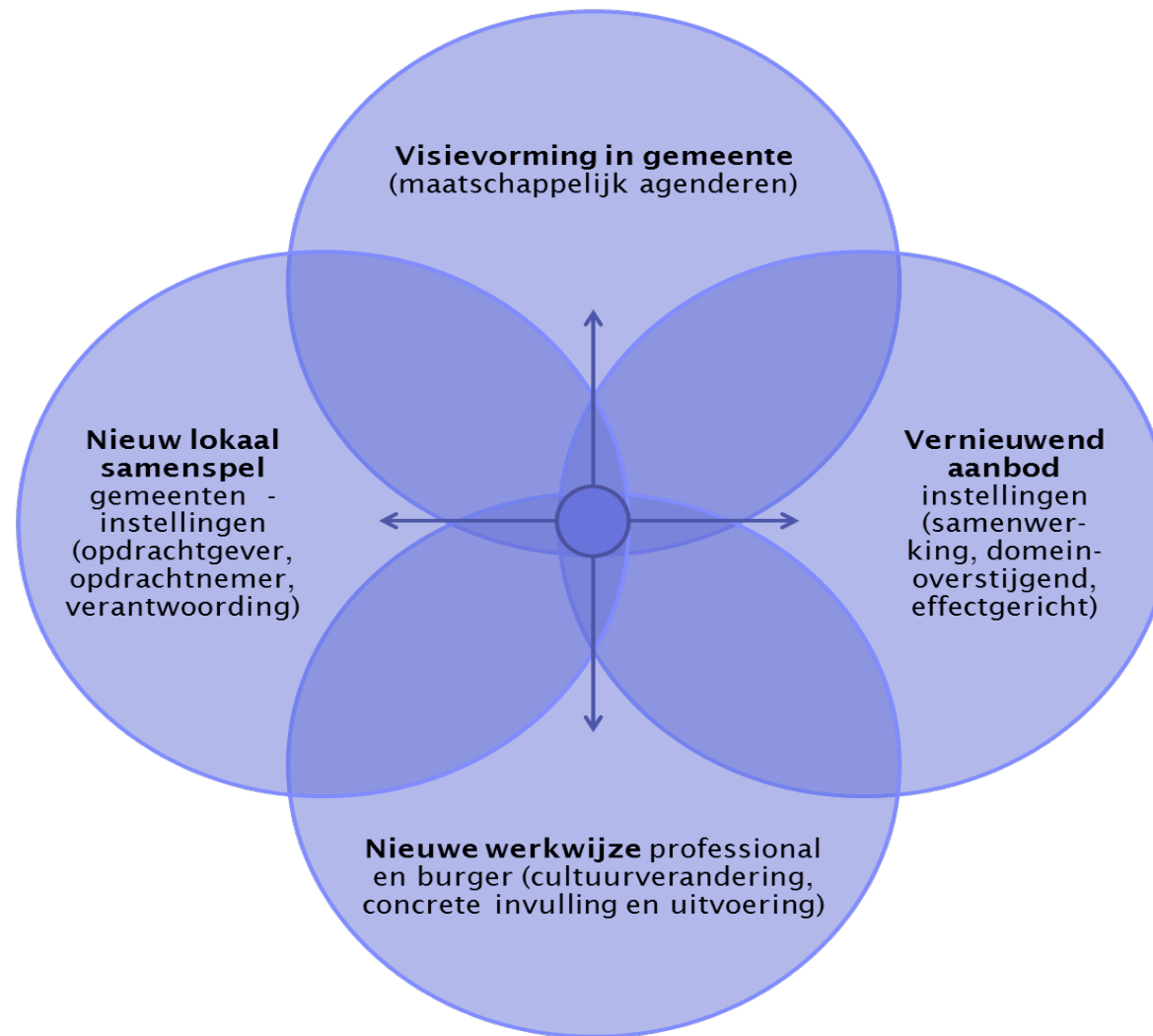
Nieuwe verhoudingen: naar nieuwe werkwijze en nieuw stelsel

Ambities van de stelselwijziging kunnen alleen worden gerealiseerd wanneer ook de transformatie in de dagelijkse praktijk vorm krijgt.

Vier opgaven voor andere werkwijze

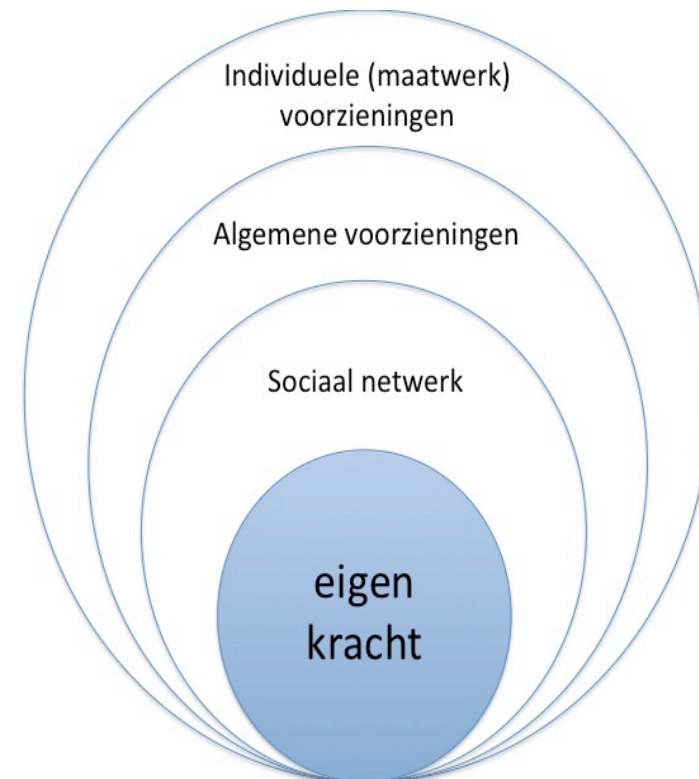

Rotterdamse vertaling: zelfredzaamheid

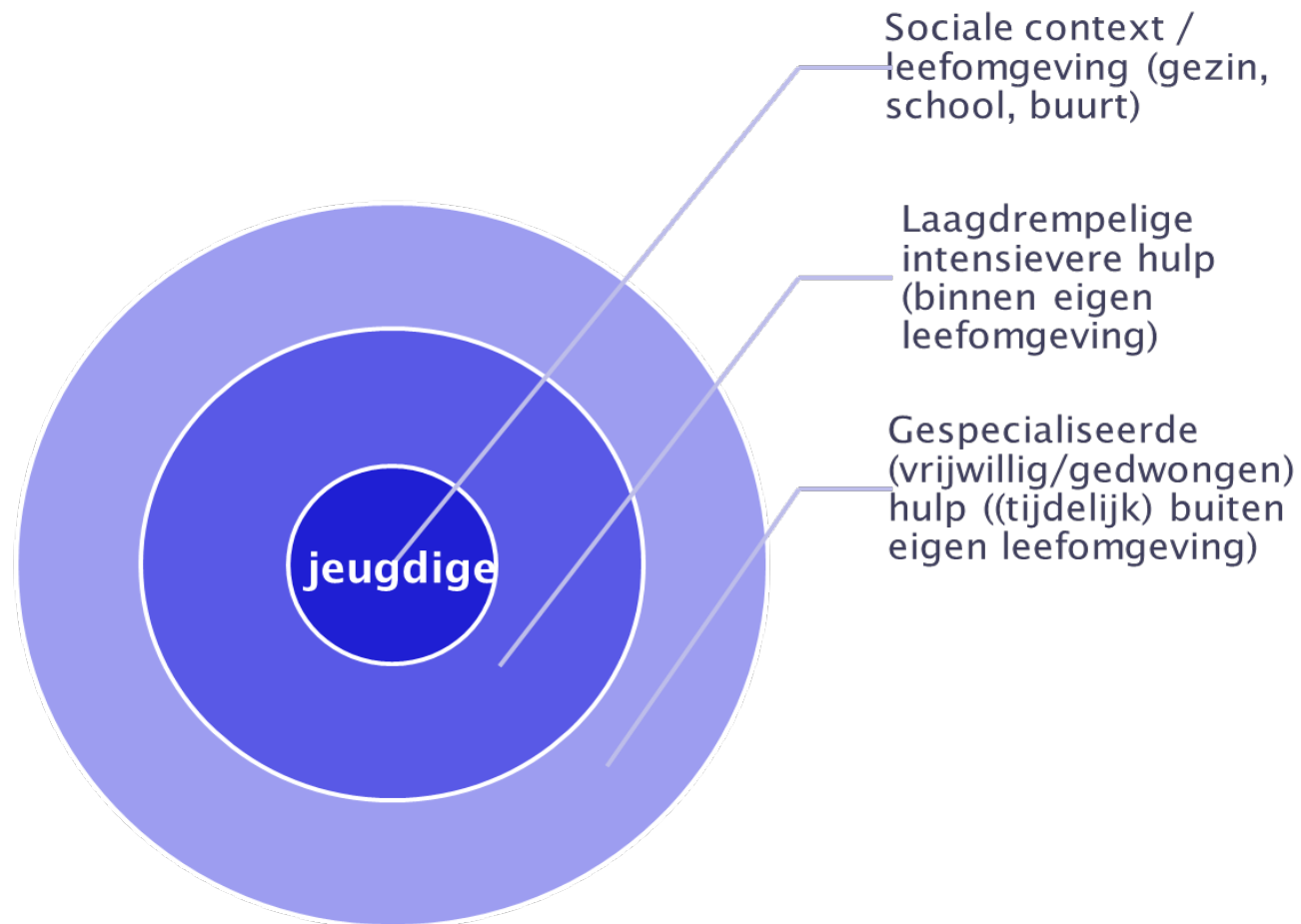
- Van (gespecialiseerde) zorg naar ondersteuning en participatie
- Eigen kracht versterken: aansluiten op mogelijkheden ipv beperkingen
- Meer ruimte en vertrouwen voor professionals (andere competenties)
- Zorg voor jeugd laagdrempeliger, integraler en efficiënter: 1 gezin, 1 plan, 1 aanspreekpunt
- Betere zorg: eerder, beter, sneller.

Modellen (1)

Modellen (2)

Andere rol overheid / verandering relaties

- Nieuwe werkwijze vraagt om andere rol van overheid
- Nadenken over sturing in ketens / netwerken
- Nadenken over wijze van verantwoording (verticaal en horizontaal)
- Sturen op resultaten en verantwoording
- Invullen partnerschap

- Sturing overdenken op verschillend niveau:
 - Bestuurlijk niveau: doelen, werkwijze, bijdrage, resultaat
 - Instellingenniveau: doorvertaling naar organisatie
(procesregie)
 - Uitvoerend niveau: niveau van de professional (casusregie)

Vertaling naar afspraken

- Afspraken in kader van opdrachtgever / opdrachtnemerschap:

Deze zijn verwoord in de beschikkingen en worden getoetst tijdens de bestuurlijke en ambtelijke overleggen

NB: marktmeester (zorginkoop: principes en scenario's)

- Afspraken in kader van ketenpartnerschap:

Deze zijn verwoord in een convenant en documenten aan gemeenteraad ed.

Deze worden besproken in overleg waarbij gemeente als ketenregisseur optreedt.

NB: nieuwe zorgarrangementen

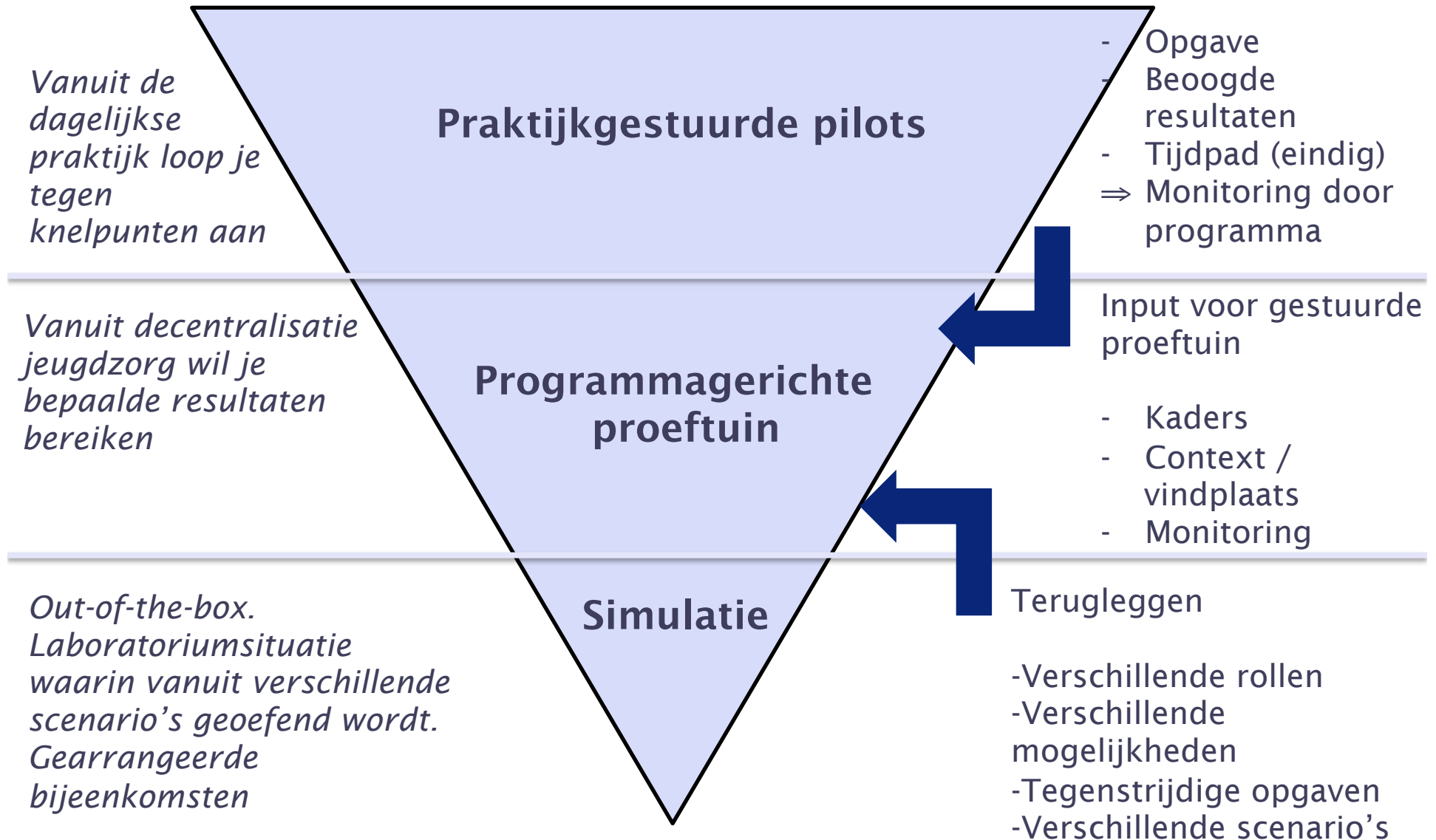

Vertaling van bestuurlijke praktijk: voorbeelden

- Resultaatsturing i.p.v. bulksturing: persoons-, traject, gebiedsgericht en gezamenlijk opdrachtgeven ipv verschotte financiering.
- Apart waar het kan, samen waar het moet (lobby, zorginkoop, sturing, visie op zorg en rol overheid)
- Van korten in de koker naar besparing over de breedte; Oa door overlap doelgroepen betere verbinding onderwijs, werk, participatie, activering en zorg:
- Ontschot werken in gebieden dichtbij burger (gebiedsgericht)
- Zwaar accent op preventie en burgerkracht
- Efficiëntere eerste lijn: breed bevoegde professional

Maar ook: proeftuinen

Conclusies / vragen?

